

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **obec Vápovice**, se sídlem Vápovice 23, okr. Jihlava, zast. Mgr. et Bc. Lubošem Klimentem, advokátem, se sídlem Ždírec 99, Ždírec, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, proti rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 5. 2. 2020, č. j. MZP/2019/430/481, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2022, č. j. 17 A 38/2020-58,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 1. 2022, č. j. 17 A 38/2020-58, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí ministra životního prostředí ze dne 5. 2. 2020, č. j. MZP/2019/430/481, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na nákladech řízení o žalobě celkem 18.581 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na nákladech řízení o kasační stížnosti celkem 9.114 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný shora označeným rozhodnutím zamítl rozklad žalobce a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 8. 2019, č. j. MZP/2019/560/1227 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný stanovil na základě žádosti společnosti Ecological Investment Group s.r.o. průzkumné území Vápovice – Ostrážka pro

vyhledávání technicky využitelných krystalů nerostů a drahých kamenů, a to na dobu dvou let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž uvedl, že správní orgány porušily § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, neboť nebyla řádně a dostatečně zjištěna existence veřejného zájmu převyšujícího zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska a nedošlo k řádnému a dostatečnému zhodnocení následného využití výhradního ložiska. Žalobcem zastávaný veřejný zájem je zájem na ochraně životního prostředí, který je nutné poměřovat vůči zájmu právnické osoby na získání geologických informací. Tento zájem nebyl v rozhodnutí specifikován, reflektován a poměřován. Nutnost posuzovat tvrzený jiný veřejný zájem ke konkrétní posuzované věci zdůraznil NSS v rozsudku ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012-161. Uvedl, že správní úřad musí nejprve řádně určit a individualizovat oba veřejné zájmy, které je možné v dané věci zvažovat, a poté porovnat závažnost obou v kolizi stojících veřejných zájmů s tím, že zásah do žádného z obou chráněných veřejných zájmů nesmí svými negativními důsledky přesahovat pozitiva. Prvostupňové rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný řádně neurčil zájem žadatele a neprovedl porovnání s veřejným zájmem v dané lokalitě, nýbrž presumoval veřejný zájem žadatele a postavil jej do obrazu absolutního zájmu. Napadené rozhodnutí potvrdilo prvostupňové rozhodnutí, aniž by se vypořádalo s námitkami žalobce vyplývajících z judikatury vyšších soudů. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že Ministerstvo životního prostředí podle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích neposuzuje pouze veřejný zájem na dalším průzkumu, nýbrž také veřejný zájem na následném využití území.

[3] Práce v průzkumném území a následná těžba, jejíž vliv nebyl v řízení před správním orgánem zhodnocen, by měly za následek znehodnocení lokality, jež má být registrována jako významný krajinný prvek. Práce a těžba v předmětném průzkumném území by také byly v rozporu s Oznámením o zahájení řízení o registraci významného krajinného prvku (VKP) „Vápovická ostrážka“ ze dne 9. 3. 2020, které stanovuje, že maximálně povolené práce v průzkumném území by měly být kosení a provádění zdravotních prořezávek. Žalobce v doplnění žaloby upozornil, že dne 30. 3. 2020 došlo k vydání rozhodnutí o registraci významného krajinného prvku „Vápovická ostrážka“. I s ohledem na vydání tohoto rozhodnutí je namístě zrušení napadeného rozhodnutí.

[4] Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že správní orgány identifikovaly veřejné zájmy, které se v projednávaném případě dostaly do kolize, a to zájem na ochraně životního prostředí se zájmem na vyhledávání nových zdrojů nerostů, a tyto následně poměřily. Správní orgány odlišily soukromý zájem žadatele na získání geologických informací od zájmu veřejného na vyhledávání nových zdrojů nerostů. Správní orgány tak dostaly povinností vyplývajícím z rozsudku NSS č. j. 6 As 65/2012-161. Tvrzení žalobce, podle kterého nebyl specifikován veřejný zájem, vůči kterému byl posuzován zájem na získání geologických informací, tak není správný. Zároveň soud přisvědčil závěru správních orgánů o převážení zájmu na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska. V projednávaném případě nebyl ze strany správních orgánů identifikován zvláštní veřejný zájem na ochraně životního prostředí. Tento zvláštní veřejný zájem nebyl označen ani žalobcem v průběhu správního řízení a v podané žalobě. Veřejný zájem na ochraně životního prostředí se tak

pokračování

v projednávaném případě omezuje na prostou ochranu životního prostředí. Porovnáním prostého zájmu na ochraně životního prostředí se zájmem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska převáží zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska, neboť informace o případném nalezení nových zdrojů nerostů vedou k rozšíření vědomostí státu o vlastním potenciálu nerostného bohatství, a tedy i možnosti aktualizace, respektive přizpůsobení surovinové politiky ČR stávající situaci. Vědomost ČR o vlastním potenciálu nerostného bohatství je pak zásadní z hlediska zajištění dostatku surovin pro ekonomiku a další rozvoj surovinového průmyslu.

[5] K námitce žalobce, podle které nedošlo k řádnému a dostatečnému zhodnocení následného využití výhradního ložiska, soud odkázal na napadené rozhodnutí, ve kterém žalovaný žalobci sdělil, proč k tomuto posouzení v projednávaném případě nedošlo. Správní orgány neměly k dispozici výsledky průzkumných prací, respektive informace o geologické situaci, a tedy existenci nebo neexistenci ložiska. Bez těchto informací pak nebylo možno posoudit následné využití území. Správní orgány s ohledem na absenci informací o geologické situaci nebyly povinny provést zhodnocení následného využití výhradního ložiska dle § 4a odst. 6 zákona č. 62/1988 Sb. Soud nepovažoval za relevantní odkaz žalobce na rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190, s ohledem na odlišnou skutkovou situaci. Za relevantní nepovažoval soud ani odkaz žalobce na oznámení o zahájení řízení o registraci krajinného prvku „Vápovická ostrážka“, respektive na rozhodnutí o registraci tohoto krajinného prvku. Tyto akty byly vydány po napadeném rozhodnutí, přičemž soud podle § 75 odst. 1 s. ř. s. přezkoumává napadené rozhodnutí ke dni vydání napadeného rozhodnutí.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. Nesouhlasil s právním posouzením otázky aplikovatelnosti rozsudku NSS č. j. 7 As 70/2009-190. Správní orgán nebyl povinen zhodnotit exaktní následné využití výhradního ložiska dle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, nicméně i přesto měl ve svém rozhodnutí poměřovat veřejné zájmy pro řízení o využití výhradního ložiska a zhodnocení následného využití v teoretické rovině pro případ existence ložiska v průzkumném území. Součástí hodnocení stanovení průzkumného území je i hodnocení možnosti vydání povolení těžby dané suroviny. Je irelevantní, v jaké míře budou suroviny v daném průzkumném území nalezeny, správní orgán musí presumovat, že pokud by byla otázka řízení o povolení těžby iniciována, pak bude naplněna míra výskytu natolik, že bude existovat veřejný zájem na jejím povolení. Tento zájem může správní orgán *a priori* posuzovat a vážit vůči dalším veřejným zájmům, které zastává stěžovatel. Právní otázka posuzování veřejných zájmů tak není na úrovni exaktního určení rozsahu výskytu nerostného bohatství, naopak spočívá v poměření hypotézy „pokud bude existovat výhradní ložisko, jak budou poměřeny veřejné zájmy pro řízení o využití výhradního ložiska a zhodnocení následného využití“.

[7] Ačkoli soud podle § 75 odst. 1 s. ř. s. přezkoumává napadené rozhodnutí ke dni jeho vydání napadeného rozhodnutí, jsou z hlediska stránky skutkové klíčové ty skutečnosti, které existovaly v době vydání rozhodnutí správního orgánu. V souladu s rozsudkem NSS ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 141/2013-28, citované ustanovení nebrání

tomu, aby soud při svém rozhodování vycházel z dokumentů, které vznikly až po vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí, pokud popisují stav, jenž ke dni rozhodování správního orgánu objektivně existoval. Konstitutivní správní akt o registraci VKP Vápovická ostrážka obsahuje onen popis stavu, jenž objektivně existoval ke dni rozhodování správního orgánu. Ačkoliv samotná registrace VKP proběhla až po vydání předmětných rozhodnutí správních orgánů, obsahová část popisuje objektivní stav, který existuje a existoval v době vydání správních rozhodnutí. Ostatně na tyto aspekty bylo upozorňováno již ve správním řízení odkazem na Biologický průzkum z roku 2005. Stav, který ke dni rozhodování správního orgánu objektivně existoval, byl zřejmý od roku 2005, a tedy jako takový netvoří novotu ve správním soudnictví, měl být hodnocen již ve správním řízení i v řízení před městským soudem.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že řízení o stanovení průzkumného území a řízení o vydání povolení těžby jsou dvě oddělená samostatná správní řízení, mezi kterými je ještě řada správních úkonů nebo řízení, a které jsou navíc vedeny jinými správními orgány. Stanovení průzkumného území neumožňuje žadateli ani vlastní realizaci průzkumných prací, ani případnou těžbu, nýbrž zakládá pouze konkrétní osobě výhradní právo na průzkum. Následně musí být zpracován projekt geologických prací a současně musí dojít k řešení střetů zájmů ve smyslu § 22 zákona o geologických pracích. Pokud by měl správní orgán zvažovat ostatní veřejné zájmy s případně čistě hypotetickou těžbou, dopustil by se nepřezkoumatelných dohadů. Žalovaný dostatečně vyhodnotil a zvažil všechny zájmy. Pokud byl biologický průzkum datován do roku 2005, nebylo jasné, jestli stav na lokalitě odpovídá i v roce 2019/2020, kdy byla vydána napadená rozhodnutí. Toto tvrzení dosvědčuje i stanovisko Krajského úřadu Kraje Vysočina, ve kterém je zmíněna potřeba provést aktualizaci biologického průzkumu ještě před stanovením průzkumného území. Možné střety zájmů z hlediska ochrany přírody a krajiny lze řešit při schvalování projektu geologických prací, který je předkládán krajskému úřadu ke schválení. Nelze jednoznačně chápat těžební činnost jako nutně poškozující zájmy na ochraně přírody a krajiny. Konečným důsledkem lokální těžby tak může nakonec být obohacení místní bioty. Městský soud posoudil věc správně a jeho rozhodnutí je dostatečně a srozumitelně odůvodněné.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 4 s. ř. s.].

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Ze správního spisu zdejší soud ověřil, že společnost Ecological Investment Group s.r.o. podala dne 1. 8. 2018 na Ministerstvo životního prostředí žádost o stanovení průzkumného území Vápovice – Ostrážka, v katastrálním území obce Vápovice. V této žádosti uvedla, že předmětem průzkumu jsou technicky využitelné krystaly nerostů

pokračování

(granáty pro technické použití), přičemž cílem ložiskového geologického průzkumu je přehodnotit dosavadní poznatky z předchozích etap geologických prací, které byly zaměřeny na jinou surovinu (dekorační kámen). K této žádosti stěžovatel zaslal žalovanému stanovisko, v němž vyjádřil nesouhlas se stanovením průzkumného území. Krajský úřad Kraje Vysočina ve stanovisku k žádosti upozornil, že předmětná lokalita představuje významný prvek typického krajinného rázu území, pročež je třeba provést aktualizaci biologického průzkumu. Ministerstvo průmyslu a obchodu vyslovilo se stanovením průzkumného území souhlas.

[12] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že spor vyvstal ohledně řešení otázky, zdali byl žalovaný povinen v rozhodnutí o stanovení průzkumného území poměřovat veřejný zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska s dalšími veřejnými zájmy ve smyslu § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, a to zejména ve vztahu k následnému využití výhradního ložiska.

[13] Podle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích v rozhodném znění *ministerstvo žádost o stanovení průzkumného území dále zamítne zejména v případě, že průzkum je v rozporu se státní surovinovou politikou, státní politikou životního prostředí, zájmy obrany státu, zahraničními závazky státu nebo pokud další veřejný zájem převyší zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska* (podtržení zvýrazněno).

[14] Nejvyšší správní soud se povahou právě citovaného §4a odst.6 zákona o geologických pracích zabýval již v řadě svých rozhodnutí. Jak vyslovil například v rozsudku ze dne 17. 3. 2015, č. j. 8 As 73/2014-84, „[p]ředmětné ustanovení obsahuje demonstrativní výčet negativních podmínek, při jejichž naplnění (přesněji při naplnění kterékoliv z nich) správní orgán musí žádost zamítnout. (...) Pokud se jedná o poměrování „dalšího veřejného zájmu“ se zájmem na průzkumu a následném využití výhradního ložiska, správní orgán musí nejprve posoudit, zda určitá skutečnost spadá do rozsahu vymezeného neurčitým právním pojmem veřejného zájmu. Je-li obsah neurčitého pojmu naplněn (např. je-li potřeba odstranění starých ekologických zátěží v daném území uznána za veřejný zájem), provede správní orgán poměrování se zájmem na průzkumu a eventuálním využitím ložiska. Převáží-li „další veřejný zájem“, musí správní orgán rozhodnout způsobem předvídaným právní normou (k neurčitým právním pojmům srovnej rozsudek ze dne 5. 3. 2013, čj. 8 As 118/2012-45, nebo již zmíněné rozsudky čj. 5 Azs 105/2004-72 nebo 8 As 56/2007-151).“ K náležitostem identifikace veřejného zájmu (byť ve vztahu § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny) zdejší soud konstatoval, že „[v]eřejný zájem (...) musí být výslovně formulován ve vztahu ke konkrétní posuzované záležitosti a musí být přesvědčivě odlišen od zájmu soukromého či kolektivního“ (viz rozsudek NSS ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 As 65/2012-163, č. 2879/2013 Sb. NSS).

[15] V rozsudku ze dne 17. 12. 2010, č. j. 7 As 70/2009-190, č. 2341/2011 Sb. NSS, pak kasační soud zdůraznil, že „na stanovení průzkumného území není právní nárok. Úkolem ministerstva v řízení o stanovení průzkumného území je porovnat jednotlivé, mnohdy protichůdné, veřejné zájmy a přezkoumatelným způsobem svou úvahu zdůvodnit. Kritéria pro takové posouzení žádosti přitom demonstrativně stanoví ust. § 4a odst.6 zákona o geologických pracích. Správní soudy nemohou tuto úvahu ministerstva nabrazovat, doplňovat či jakkoli modifikovat, ale jejich úloha spočívá v přezkumu zákonnosti postupu a rozhodnutí

ministerstva.“ Nejvyšší správní soud dále v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 7 As 59/2009-142, uvedl ve vztahu ke správnímu rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost stěžovatele o stanovení průzkumného řízení pro vyhledávání ložisek nerostů, že „kritéria stanovená v § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích, uvedená ve větě před spojkou „nebo“ se zcela jednoznačně týkají a vztahují posouzení samotného „průzkumu“ bez návaznosti na následné využití ložiska (případně těžby). Posuzování spojitosti průzkumu s následným využitím ložiska, zákonodárce zakotvil až do části věty následující po spojce „nebo.“ (...) správní orgán (...) měl podle ustanovení § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích konkretizovat, jaký veřejný zájem převyšil zájem na dalším průzkumu a následném využití ložiska. Vzhledem k tomu, že stěžovatel již v podané žádosti deklaroval zájem na obnovení těžby polymetalických rud v dané oblasti, byla by úvaha v tomto směru více než žádoucí. Veřejným zájmem, jež by mohl být v takovém případě zvažován, by jistě byl v tomto směru např. zájem na ochraně přírody a krajiny, ohrožených druhů živočichů či zájem na ukončení dalších rozsáhlých zásahů do krajiny, apod. (...) Volná správní úvaha správního orgánu je však v projednávané věci omezena demonstrativně stanovenými kritérii pro zamítnutí žádosti. Z obsahu správního rozhodnutí proto musí být zřejmé, že správní orgán nevybočil z mezí stanovených zákonem pro správní úvahu. Veřejnoprávní normy v této oblasti tudíž omezují stát jako vlastníka v tom smyslu, že z rozhodnutí správního orgánu musí být zřejmé, na základě jakých kritérií byla vedena správní úvaha, jež vedla k vydání rozhodnutí o nakládání s nerostným bohatstvím“ (podtržení doplněno).

[16] Právě citované závěry rozsudku č. j. 7 As 59/2009-142 rozvinul kasační soud v rozsudku ze dne 8. 11. 2018, č. j. 4 As 155/2018-63, kde konstatoval, že „[v] uvedené věci [tj. v rozsudku č. j. 7 As 59/2009-142, pozn. soudu] bylo vysoce pravděpodobné, že pokud bude geologický průzkum úspěšný, požádá soukromý investor i o příslušná povolení nutná pro dobývání nerostu samého. Jelikož jsou aktivity směřující k budoucímu dobývání nerostu pro žadatele finančně nákladné, bylo namístě, aby se správní orgán v co nejranější fázi celého procesu zabýval otázkou, zda neexistuje závažný veřejný zájem bránící těžbě samotné a nečinil tak až ve fázi povolování dobývání nerostu. (...) V opačném případě by účastníkům řízení mohly vzniknout zbytečné výdaje a k posouzení existence veřejných zájmů (případně vypořádání tzv. střetu zájmů) v souvislosti s možnou těžbou by docházelo později“ (podtržení doplněno).

[17] Obdobně jako ve výše citovaném rozsudku č. j. 7 As 59/2009-142 jde v nyní rozhodované věci o průzkum, jenž může vést k následné těžbě ložiska (konkrétně výhradního nerostu – technicky využitelných krystalů nerostů, jak vyplývá ze samotné žádosti o stanovení průzkumného území, viz výše). Současně bylo vysoce pravděpodobné, že pokud bude geologický průzkum úspěšný, požádá soukromý investor (žadatel o stanovení průzkumného území) i o příslušná povolení nutná pro samotné dobývání nerostu. Ve světle výše nastíněných závěrů tedy bylo zcela namístě, aby se žalovaný zabýval otázkou, zda neexistuje veřejný zájem převažující nad veřejným zájmem nejen na dalším průzkumu ale též na následném využití výhradního ložiska tak, jak vyžaduje § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Nic na tom nemění argumentace žalovaného, že ve fázi průzkumných prací neměly správní orgány dostatečné informace o geologické situaci na předmětném území, bez kterých nebylo možno posoudit následné využití území, a tedy ani zvažovat případný veřejný zájem na následném využití výhradního ložiska ve smyslu § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Naopak správní orgány měly v souladu s § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích přistoupit k posuzování existence případného

pokračování

veřejného zájmu, který by převažoval nad veřejným zájmem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska, nejen proto, že to výslovně stanoví zákon, ale též za účelem zamezení vzniku zbytečných výdajů žadateli o stanovení průzkumného území, jak přílehavě poznamenal zdejší soud ve výše citovaném rozsudku č. j. 4 As 155/2018-63.

[18] Žalovaný se omezil na pouhé konstatování, že „na předmětné lokalitě neexistuje významnější veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny (pouze KUKV ve svém vyjádření ze dne 29. 8. 2018 upozornil na potřebu provést aktualizaci biologického průzkumu, neboť předmětná lokalita představuje významný prvek typického krajinného rázu území). (...) Ministerstvo jako správní orgán nemůže v plné míře posoudit následné práce v PU bez znalosti detailního projektu geologických prací a hlavně samotných výsledků průzkumných prací, které povedou k objasnění geologické situace – existence nebo neexistence ložiska. Nelze tedy ani adekvátně posoudit následné využití území bez jeho předchozího geologického průzkumu“ (viz s. 5 napadeného rozhodnutí) Tím zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností, neboť své rozhodnutí řádně neodůvodnil ve smyslu § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích a výše označených závěrů judikatury NSS. Navíc žalovaný upozadil, že Krajský úřad Kraje Vysočina ve svém stanovisku k žádosti o stanovení průzkumného území upozornil na potřebu provedení aktualizace biologického průzkumu, neboť předmětná lokalita představuje významný prvek typického krajinného rázu území. Žalovaný měl za takové situace přinejmenším zdůvodnit, proč názor Krajského úřadu Kraje Vysočina, jehož se dovolával i stěžovatel, nepovažoval za správný (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47, dále též výše citovaný rozsudek č. j. 8 As 73/2014-87). Žalovaný k tomu v další části rozhodnutí uvedl, že „by bylo neadekvátní požadovat po žadateli zadání aktualizace biologického průzkumu ještě před stanovením PU a před vyhotovením projektu geologických prací spojených se zásahem do pozemku. Možné střety zájmů z hlediska ochrany přírody a krajiny přísluší řešit před schvalováním projektu geologických prací“ (viz s. 6 napadeného rozhodnutí). Takové vypořádání však je v rozporu s výše vyslovenými závěry stran aplikace § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Potencionální střety zájmů z hlediska ochrany přírody a krajiny měl žalovaný alespoň na obecné úrovni řešit již v napadeném rozhodnutí, nikoli výlučně v souvislosti se schvalováním projektu geologických prací, jak je vysvětleno již výše.

[19] Nejvyšší správní soud dal tedy za pravdu stěžovateli, že žalovaný pochybil, pokud náležitě nezvážil existenci dalšího veřejného zájmu ve smyslu § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích a tento nepoměřil s veřejným zájmem na následném využití výhradního ložiska. V rámci úvah o existenci veřejného zájmu na dalším průzkumu žalovaný pouze uvedl, že „intenzitu veřejného zájmu na dalším průzkumu dané lokality z hlediska přítomnosti technicky využitelných krystalů nerostů a drahých kamenů lze hodnotit jako převažující ve smyslu § 4a odst. 6 o geologických pracích, a to zejména z toho důvodu, že na předmětné lokalitě neexistuje významnější veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny“ (viz s. 5 napadeného rozhodnutí). Současně připustil, že Krajský úřad Kraje Vysočina upozornil na potřebu provést aktualizaci biologického průzkumu. I přes vědomí, že předmětná lokalita představuje významný prvek typického krajinného rázu území, však žalovaný nepřistoupil k detailnějšímu rozboru veřejného zájmu na ochranu přírody a krajiny v posuzované věci, a neopatřil si k tomu potřebné podklady, protože i tyto závěry trpí nepřezkoumatelností. Žalovaný se vzhledem k okolnostem posuzovaného případu měl věnovat otázce veřejného zájmu, který vyvstal v posuzované věci (tj. zejména v úvahu

případající veřejný zájem na ochraně životního prostředí, resp. přírody a krajiny, či ochraně a šetrném využití nerostného bohatství), tento dostatečně individualizovat (viz výše nastíněná judikatura) a poměřit jej jak s veřejným zájmem na dalším průzkumu, tak na následném využití výhradního ložiska. Ve vztahu k poměřování zájmu na dalším průzkumu tak učinil žalovaný nedostatečně, ve vztahu k následnému využití výhradního ložiska tak neučinil vůbec, přičemž obě pochybení zakládají nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.

[20] Odůvodnění napadeného rozhodnutí tedy není dostatečné ve vztahu k § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích a skutečnost, že v dané fázi ani nebyly zahájeny geologické práce či známy výsledky průzkumných prací, tento závěr nemůže zvrátit. Zákodárce zcela jistě neměl na mysli, aby žalovaný dle § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích podrobně předestřel problematiku existujících veřejných zájmů na následném využití výhradního ložiska, které ve fázi stanovení průzkumného území nemusí vždy všechny vyjít najevo. To však žalovaného nezavazovalo povinnosti tyto zájmy alespoň obecně vymezit a to ve vztahu ke specifickým fázím řízení, na kterou § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích míří, tj. ve vztahu k žádosti o stanovení průzkumného území. Cílem takového posuzování není snad *a priori* bránit geologickému průzkumu území, nýbrž naopak v co nejranější fázi odhalit možný veřejný zájem, který by mohl bránit těžbě samotné, a tím zamezit případným zbytečným výdajům na straně žadatele, které by tento musel vynaložit v rámci průzkumu výhradního ložiska, a které by přišly „vniveč“ v případě, že by takový veřejný zájem byl odhalen až ve fázi povolování samotné těžby (viz výše nastíněné závěry rozsudku č. j. 4 As 155/2018-63). Argumentace krajského soudu stran irelevantnosti závěrů výše citovaného rozsudku NSS č. j. 7 As 70/2009-190 nemůže obstát, neboť není nutné, aby správní orgán disponoval konkrétními informacemi o geologické situaci v dané lokalitě. Otázce poměřování veřejných zájmů ve smyslu § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích se měl žalovaný věnovat i za situace, že nedisponoval komplexními informacemi stran geologických podmínek předmětné lokality.

[21] Pokud jde o otázku, zda měl městský soud zohlednit, že bylo předmětné území registrováno jako významný krajinný prvek „Vápovická ostrážka“ (viz v soudním spisu založené rozhodnutí Městského úřadu Telč ze dne 30. 3. 2020, č. j. Telč2524/2020OŽP/Ně), je třeba uvést, že samotnou registraci významného krajinného prvku pro posouzení této věci vskutku zohlednit nelze, neboť k ní došlo až po vydání napadeného rozhodnutí. Nic to však nemění na tom, že již ze stanoviska Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 29. 8. 2019 vyplývá, že předmětná lokalita představuje (dosud neregistrovaný) významný krajinný prvek a požaduje aktualizaci biologického průzkumu. Již toto stanovisko indikovalo veřejný zájem na ochraně životního prostředí v daném území, který měl být náležitě posouzen.

[22] Nejvyšší správní soud uzavírá, že žalovaný pochybil, pokud dostatečně neposoudil otázku dalších veřejných zájmů, které by mohly převýšit zájem na dalším průzkumu a následném využití výhradního ložiska, tak jak vyžaduje § 4a odst. 6 zákona o geologických pracích. Žalovaný tak zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, jak je popsáno výše.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[23] S ohledem na shora uvedené skutečnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a rozsudek městského soudu proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil. Již v řízení o žalobě zde byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného a městský soud by v novém žalobním řízení nemohl učinit nic jiného, než toto rozhodnutí zrušit. Proto povaha věci umožňuje, aby Nejvyšší správní soud o žalobě sám rozhodl a podle § 110 odst. 2 písm. a), § 78 odst. 1 věty první a odst. 4 s. ř. s. současně se zrušením napadeného rozsudku zrušil pro nezákonnost také rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaný v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. použitým přiměřeně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázán výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[24] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. i rozhodnutí žalovaného, rozhodne o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení.

[25] Důvodně vynaložené náklady žalobního řízení tvoří zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč, za návrh na přiznání odkladného účinku žaloby ve výši 1.000 Kč a dále odměna právního zástupce. V řízení před městským soudem má stěžovatel právo na náhradu odměny za právní zastupování za tři úkony jeho právního zástupce - převzetí zastoupení, podání žaloby a doplnění žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], ve výši po 3.100 Kč za úkon [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu], a dále odměny právního zástupce ve výši poloviční hodnoty (1.550 Kč) za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě (§ 11 odst. 2 písm. a) advokátního tarifu), tj. celkem 10.850 Kč. Stěžovatel má též právo na náhradu hotových výdajů jeho zástupce za tyto čtyři úkony ve výši 4 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zdejší soud ověřil, že zástupce stěžovatele je plátcem DPH, přiznaná odměna a náhrada hotových výdajů se tedy zvyšuje o částku odpovídající této dani (21%). Za řízení před městským soudem má tedy stěžovatel právo na náhradu nákladů v částce celkem 18.581 Kč.

[26] V řízení před Nejvyšším správním soudem má stěžovatel právo na náhradu zaplaceného soudního poplatku za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč a dále právo na náhradu odměny za jeden úkon jeho právního zástupce [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], tj. podání kasační stížnosti ve výši 3.100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu] a dále právo na náhradu hotových výdajů jeho zástupce za tento úkon ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Stěžovatel tak má nárok na náhradu odměny a náhradu hotových výdajů svého zástupce v částce celkem 3.400 Kč zvýšenou o částku odpovídající DPH. Za řízení před Nejvyšším správním soudem má tedy stěžovatel právo na náhradu nákladů v částce celkem 9.114 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2022

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu